

СРЕДНО УЧИЛИЩЕ
„Летец Христо Топракчиев“-гр. Божурище,
област Софийска,
ПК 2227, ул. „Иван Вазов“ №10

Утвърдил:.....
/Мая Карамфилова/
Директор СУ „Летец Христо Топракчиев“

П Л А Н

за работа на училищен координационен съвет за противодействие на тормоза и насилието в училище
по изпълнение
на „Механизма за противодействие на тормоза и насилието в институциите в системата на предучилищното и училищното образование“
въведен със заповед № РД 09-5906/28.12.2017г. на министъра на образованието и науката
приет на 12.09.2018г. от ПС

учебна 2018/2019 година

Състав на съвета:

Председател: Теодора Танева –зам. директор

Членове:

1. Силвия Методиева – педагогически съветник
2. Надежда Методиева - учител БЕЛ
3. Мадлена Никодимова- училищен психолог

Родители:

1. Станислав Иванов
2. Галя Букова
3. Десислава Василева

Ученици:

1. Милен Станимиров -10 клас
2. Мартин Кръстев -11 клас
3. Петър Кирилов - 12 клас

I. Предмет

Проучване и подпомагане психичното развитие и здраве на децата и юношите в системата на средното образование, чрез превантивни мерки и сътрудничество по прилагането на механизъм за противодействие на училищния тормоз и насилие между децата и учениците в училище.

Единният механизъм за противодействие на тормоза и насилието е разработен от Министерството на образованието, младежта и науката с участието на МТСП, АСП, ДАЗД, МВР, ЦКБППМН и неправителствените организации – НМД, фондация „Стъпки за невидимите деца в Българи,” фондация „Асоциация Анимус”, Дружеството на психолозите в България и УНИЦЕФ.

II. Цел

1. Разработване и прилагане на цялостен училищен подход, полагане на координирани и последователни усилия за предотвратяване на тормоза и създаване на по-сигурна училищна среда. Осъществяване на цялостната училищна политика срещу насилието
2. Подобряване на отношенията между учениците и техните умения за общуване
3. Повишаване на ангажираността и капацитета на цялата училищна общност за превенция и справяне с тормоза в училище

III. Задачи:

1. Разработване и прилагане на превантивни дейности за предотвратяване на тормоза в училище
2. Разработване на защитна мрежа за интервенция при случаи на тормоз и насилие в училище

IV. Основни положения

1. УКС е помощен орган на училищното ръководство, който отговаря за планиране, проследяване и координиране на усилията за справяне с тормоза
2. УКС се назначава със заповед на директора на училището
3. УКС се оглавява от заместник-директор в училище
4. Състав на Училищния координационен съвет за справяне с насилието-посочен в нарочна заповед

V. Дейност на УКС за предотвратяване на тормоза в училище

1. Анализира и обобщава резултатите от извършване на оценката на тормоза между учениците в училището в началото на учебната година, проведена от педагогическите съветници и класните ръководители.

Срок: в началото на учебната година – до края на м. ноември

Отговорници: Силвия Методиева - педагогически съветник

Мадлена Никодимова-училищен психолог

Теодора Танева-зам.директор

2. Предоставя резултатите от оценката и наличието на проблем на тематичен педагогически съвет. Запознава заинтересованите страни с обобщените резултати и обсъжда необходимостта от предприемане на конкретни мерки и действия.

Срок: първата седмица на м. декември

Отг: Силвия Методиева- педагогически съветник

Мадлена Никодимова-училищен психолог

Теодора Танева-зам.директор

3. Разработва план за съответната учебна година за противодействие на училищния тормоз и насилие във връзка с установените и анализирани резултати от анкетирането (изследването), който се утвърждава от директора на училището.

Срок: до края на месец ноември
Отг: Теодора Танева –зам. директор
Силвия Методиева – педагогически съветник
Надежда Методиева-учител БЕЛ
Мадлена Никодимова- училищен психолог

Родители:

Станислав Иванов
Галя Букова
Десислава Василева

Ученици:

Милен Станимиров-10 кл.
Мартин Кръстев-11 кл.
Петър Кирилов- 12 кл.

4. Създава единни правила за задълженията на всички служители, свързани със случаите на тормоз и организира залагането им в Правилника за дейността на училището.

Срок: до края на м. октомври
Отг: Силвия Методиева- педагогически съветник
Мадлена Никодимова-училищен психолог
Теодора Танева-зам.директор

5. Анализира ситуация, описана в Дневника за случаите на тормоз и определя необходимостта от индивидуална работа по случай с ученик (чиято координация се осъществява от педагогическия съветник).

Срок: текущ
Отг: Силвия Методиева- педагогически съветник
Мадлена Никодимова-училищен психолог
Теодора Танева-зам.директор

6. Съхранява Дневника за описване на ситуации на тормоз и съпътстващата документация по случаите.

Срок: целогодишен
Отг: Теодора Танева-зам.директор
Венелина Годорова-зам. директор

7. Изготвя годишен отчетен доклад на координационния съвет до директора на училището.
Срок: към края на учебната година – месец май-юни след приключване на учебния процес за съответния образователен етап.

Отг: Силвия Методиева- педагогически съветник
Мадлена Никодимова-училищен психолог
Теодора Танева-зам.директор

VI. Дейности и интервенция на ниво училище (по посока създаване на общоучилищни правила и процедури по превенция):

1. Изработване и разпространение на информационно-образователни материали, съобразени с възрастовите групи, тематично разглеждащи: превенция на тормоза и правата и задълженията на учениците
2. Контрол по спазване на етичен кодекс на училищната общност
3. Внасяне на промени в Правилника за дейността на институцията при необходимост
4. Подобряване на системата от дежурства с оглед недопускане на насилие и тормоз
5. Повишаване квалификацията на педагогическия персонал за работа с програми, свързани с темата за насилието и тормоза
6. Информирание и актуализиране на информацията за наличните ресурси в общността

VII. Дейности по превенция и интервенция на ниво клас (под формата на обучителни дейности и занятия с класа)

1. Използване на възможностите на часа на класа за разглеждане на примерни теми:
  - „Правата на децата и отговорностите, които те създават по отношение на околните“
  - „Ценности – какво са, какви могат да бъдат, как се проявяват в поведението, как се прилагат в ежедневието?“
  - „Какво представляват насилието и тормозът, разпознаваме ли ги, как можем и на кого да съобщаваме за случаи на насилие и тормоз?“
  - „Какви са преживяванията на извършителя, последователите, потърпевшия и наблюдателите?“
  - „Как се чувстваме, когато видим прояви на насилие и тормоз и какво правим? Какво можем да направим?“
  - „Какво е агресия“ - II, III клас
  - „Видове агресия и училищен тормоз“ - IV клас „Вредите от агресията“ - V, VI клас
  - „Личностни стратегии за справяне с тормоза и агресията“ - VI клас „Типични начини за реагиране в ситуация на конфликт“ - VII, VIII клас
  - „Симптома на психически тормоз в отношението на възрастните (родители и учители) към децата - безразличие и равнодушие, враждебност, злоупотреба с власт, дистанциране, неразбиране, свръхконтрол“ - IX-XII клас
  - „Формите на насилие“ – VIII клас
  - „Модели на поведение“ – VIII, IX клас
  - „Толерантност“ – IX-XII клас
  - „Разрешаване на конфликтни ситуации“ – IX-XII клас
  - „Асертивно поведение“ – X-XII клас
  - „Емоционална интелигентност“ – XI, XII клас и други
2. Обсъждане между учениците и учителя на групата/класния ръководител с цел изясняване на възникнал проблем
3. Съвместни действия между класен ръководител или учител и педагогически съветник и включване на външни специалисти
4. Използване на посредник при разрешаване на конфликта
5. Насочване към допълнителни извънкласни и извънучилищни форми на обучение на учениците, застрашени от противообществени прояви с цел превенция на проблемното поведение
6. Използване на подход, ориентиран към децата, на подхода за работа с връстници, осигуряване на условия за участие на учениците, които да станат естествените помощници при реализирането на дейностите по превенция
7. Провеждане на тематични родителски срещи
8. Разговори и беседи с родители и близки на учениците, застрашени от противообществени прояви
9. Провеждане на индивидуални консултации с деца, понасящи или извършители на тормоз
7. Взаимодействие на родители и учители при решаване на конфликти между ученици
8. Включване на родители и близки на проблемни ученици в мероприятия и дейности на класа и училището с цел приобщаването им към училищния живот и ангажирането им с живота на децата им в училище
10. Организиране и провеждане на беседи от служители на РЗИ – София област, инспектори от ДПС.
11. Включване на учениците, застрашени от противообществени прояви, в извънкласни мероприятия и дейности, организирани от училището, съгласно Правилника за дейността на училището.
12. Насочване на ученици, застрашени от противообществени прояви, към мероприятия и дейности, организирани от спортни дружества и клубове на територията на Община Божурище.

VIII. Осъществяване на потока на информация във връзка със съмнения за тормоз по реда, посочен по-долу:

На първо ниво „Нарушаване на правилата“:

1. Прекратяване на ситуацията и успокояване/интервенция към всички участници
2. Уведомяване на родител от класния ръководител/учителя

На второ ниво „Повтаряне на един и същи нарушения на правилата или насилие с по-сериозни последици - тормоз“:

1. Прекратяване на ситуацията и успокояване/интервенция към всички участници
2. Учителят/класният ръководител съобщава на Координационния съвет за случая. Прави се оценка на случая и по преценка директорът подава сигнал от името на институцията до ОЗД и/или полицията и иницира работа по случая
3. Уведомяване на родител.

На трето ниво „Системна злоупотреба, както и ситуации, в които съществува опасност за живота и здравето за които и да е от участниците в ситуацията“:

1. Прекратяване на ситуацията и успокояване/интервенция към всички участници
2. Учителят/класният ръководител подробно се информира за случилото се от всички свидетели и участници в ситуацията на насилие. Незабавно се уведомява директорът и се подава сигнал към ОЗД и/или полицията
3. Уведомяване на родител.

Инициране на работа по случай, включително насочване на случай към външни служби

При случай от трето ниво, както и по преценка при случаи от второ ниво, незабавно се уведомява Дирекция „Социално подпомагане“ (Отдел „Закрила на детето“ - ОЗД) и/или полицията. При становище от координационния съвет в училището за инициране на работа по случай или ако не се свика *Координационен механизъм за взаимодействие при работа в случаи на деца, жертви на насилие или в риск от насилие, и за взаимодействие при кризисна интервенция*, психологът следва да иницира работа по случай с детето в училището.

Всеки служител в училището е длъжен при установяване на случай на насилие и тормоз незабавно да уведоми директора на институцията.

Съгласно Закона за закрила на детето (чл. 7, ал. 1) „Лице, на което стане известно, че дете се нуждае от закрила, е длъжно незабавно да уведоми дирекция „Социално подпомагане“, Държавната агенция за закрила на детето или Министерството на вътрешните работи. Съгласно ал. 2 „Същото задължение има и всяко лице, на което това е станало известно във връзка с упражняваната от него професия или дейност, дори и ако то е обвързано с професионална тайна“.

При идентифициране на случаи на насилие и тормоз на деца/ученици в училището, директорът на институцията следва да бъде незабавно уведомен. От страна на институцията сигналът се подава от директора.

Всеки член на институцията, който е станал свидетел на ситуация на насилие и тормоз, е длъжен незабавно да уведоми ОЗД и/или полицията.

Съгласно Правилника за прилагане на Закона за закрила на детето (чл. 10, ал. 5) в случаите, отнасящи се до насилие над дете, се разглеждат и анонимни сигнали.

В случай на подозрение за ситуация на тормоз, всеки служител в институцията може да проведе консултация, като се свърже с Националната телефонна линия за деца и разговаря с консултант на телефон: 116 111, а в ситуации на кибернасилие и кибертормоз - с Националния център за безопасен интернет на телефон: 124 123 или чрез сайта: www.safenet.bg.

Към Държавната агенция за закрила на детето функционира Национална телефонна линия за деца 116 111, която работи 24 часа в денонощието. Линията е с национално покритие, достъпна от територията на цялата страна, напълно безплатна за обаждащите се, независимо дали звънят от стационарен или мобилен телефон. Националната телефонна линия за деца

предоставя консултиране, информиране и помощ по всякакви въпроси и проблеми, свързани с деца. Към нея при необходимост могат да се обръщат за съдействие и професионалисти. В случаи, касаещи насилие и тормоз в интернет (кибернасилие и кибертормоз), сигнал може да се подава към Националния център за безопасен интернет. Към центъра функционира консултативна линия, отворена в работните дни между 10,00 и 16,00 часа на телефон: 124 123, имейл: helpline@online.bg и чат в сайта: www.safenet.bg. Консултациите на линията са анонимни и на нея могат да се свързват както деца, така и професионалисти и родители. Сигнал може да бъде подаден и към националния телефон за спешни повиквания: 112. Съгласно Правилника за прилагане на Закона за закрила на детето (чл. 10, ал. 5) в случаите, отнасящи се до насилие над дете, се разглеждат и анонимни сигнали.

IX. Документиране на ситуации, както следва:

Първо ниво - нарушаване на правилата не се регистрират

Второ ниво – **повтаряне на едни и същи нарушения на правилата или насилие с по-сериозни последици – тормоз** - ситуацията на тормоз се описва в дневника за ситуации на тормоз и се предприема работа по случая. Възстановяване на щети при наличие на такива

Трето ниво – **системна злоупотреба, както и ситуации, в които съществува опасност за живота и здравето за които и да е участници в ситуацията** – ситуацията на тормоз от трето ниво се описват в дневника за случаи на тормоз, както по тях се предприема интензивна работа по случая, включваща всички участници, правят се оценки на потребностите и план за действие, както и се инициират процедури в съответствие със закона за закрила на детето, Наредбата за приобщаващото образование, Закона за предучилищното и училищното образование

X. Инициране на работа по случай - съгласно таблица класификация на формите на тормоз и предприемане на съответни действия

При предприемане на индивидуална работа по случай с ученик на базата на направения анализ, координирането на работата се осъществява от педагогическия съветник. Информацията за вписаните в Дневника случаи на училищен тормоз се съхранява при директора на училището.

Настоящият план е изготвен от Училищния координационен съвет и се актуализира ежегодно до края на първата седмица на м. ноември.

При необходимост може да има актуализация на плана за противодействие на училищния тормоз и по време на учебната година към края на първия учебен срок – месец януари